

Werkgroep Natuur- en Landschapsbeheer Boxtel

JAARVERSLAG

2010/2011

Inhoud

Voorwoord van de voorzitter	3
Toelichting van de penningmeester	4
Beheergroep Dommelbeheer	5
Beheergroep Sparrenrijk	7
Bomenadviescommissie	10
Florawerkgroep	14
Knotploegen	18
Paddenstoelenwerkgroep	22
Poelenwerkgroep	23
Publiciteitsgroep	25
Vogelwerkgroep	28
Werkgroep Ruimtelijke Ordening	32
Bestuurssamenstelling van de WNLB	38

Voorwoord van de voorzitter

Marco Meihuizen

Beste natuurvrienden,

Voor u ligt weer een mooi jaarverslag van het seizoen 2010-2011. In leuke verhalen met prachtige foto's vertellen de verschillende werkgroepen hierin wat ze zoal hebben gedaan en meegemaakt. Na een druk lustrumjaar zou je verwachten dat ze het allemaal wat rustiger aan zouden doen, maar dat is niet zo. Iedereen is enthousiast doorgegaan in het veld en achter het bureau, en dus is er weer een heleboel te vertellen waardoor het jaarverslag toch weer bol staat van de activiteiten en even dik is als voorgaande jaren.

Toen ik de Sprokkels van afgelopen seizoen nog eens rustig doorbladerde realiseerde ik me dat we ons inmiddels wel met heel veel verschillende (natuurgerelateerde) zaken bezig houden. We zitten in een flink aantal werkgroepen en overleggen om mee te denken. Onderhouden en inventariseren gebieden. Organiseren lezingen en geven advies. Dat komt en kan omdat er zoveel verschillende donateurs actief betrokken zijn bij de WNLB en ieder wat van zijn eigen kunnen inbrengt. Dat is juist zo leuk van onze club. Met al die kennis en inzet zijn we samen sterk en kunnen we veel bereiken. We worden serieus genomen en betrokken bij nieuwe ontwikkelingen en projecten. Het is daarom goed te constateren dat in deze tijd het aantal donateurs van de WNLB niet afneemt en er steeds meer mensen actief zijn binnen verschillende werkgroepen en deelnemen aan tijdelijke activiteiten zoals het paddenoverzetten, insecteninventarisatie, de boomplantdag, natuurwerkdag en de standbemensing op festivals.

Ik wens u veel leesplezier.

Marco Meihuizen

Toelichting van de penningmeester

Erik Kerpel

We kijken tevreden terug op een succesvol jaar.

In het kader van het 20 jarig jubileum van de WNLB zijn er tot december nog een groot aantal activiteiten georganiseerd door de werkgroepen.

De WNLB had vanwege het jubileum een aantal giften ontvangen. Dit heeft de werkgroepen in staat gesteld om hun materialen te vernieuwen. De Sparrenrijkgroep en de Knotploegen hebben bijvoorbeeld gereedschappen aangeschaft, de Paddenstoelenwerkgroep heeft een aantal boeken over paddenstoelen aangeschaft, de Poelenwerkgroep heeft educatief materiaal, zoals schepnetten en zoekkaarten aangeschaft, de Florawerkgroep schafte boeken en loupes aan. Met andere woorden, we `steken weer in het nieuw`.

Ondanks al die aankopen hebben we dit jaar, dankzij de giften, toch weer meer inkomsten dan uitgaven.

Wat voor mij als penningmeester een erg belangrijk punt was dit jaar was, dat bijna alle donateurs ons gemachtigd hebben om de jaarlijkse donatie van zijn of haar rekening te mogen afschrijven. Wij zijn blij met dit vertrouwen en het betekent een enorme besparing van werk en telefoon- en portokosten.

In de komende maand laten we de donatie van uw rekening afschrijven.

Het meest verbaasde mij het volgende:

U kunt als actief lid in uw werkgroep elk jaar een excursie maken met uw werkgroep. Hiervoor heeft elke werkgroep een bedrag van € 15,- per persoon ter beschikking. In het afgelopen jaar heeft alleen de Sparrenrijk werkgroep hiervan gebruik gemaakt.

Kende u deze mogelijkheid nog niet? Praat erover in uw werkgroep. Ik hoop dat er het komend jaar veel excursies gemaakt worden.

Ik wens u allen een actief en plezierig WNLBjaar toe.

Erik Kerpel

Werkgroep Dommelbeheer

Theo van der Heijden

Door de werkgroep wordt in het Dommelgebied tussen de Bosscheweg en de A2 (zuidzijde) het toezicht en het beheer uitgevoerd. In dit gebied grazen Schotse Hooglanders. Deze extensieve begrazing houdt in dat de dieren het gehele jaar in het gebied kunnen verblijven en 's winters niet worden bijgevoerd.

In het gebied lopen nu drie koeien, een stier en twee jonge dieren. Dat is voor het beperkte areaal wat teveel. Voor de winter wordt 'de bezetting' in overleg met de eigenaar (TAURUS) verminderd.

De leden van de werkgroep voeren om de beurt wekelijks het toezicht uit. Dat houdt in het in het oog houden van de aanwezigheid en gezondheid van de dieren. Daarnaast het controleren van de omheining en de spanning, de aanwezigheid van zwerfvuil in of rondom het gebied en het toezien dat er geen schade of vernielingen zijn. Soms is het nodig een draad van de omheining te repareren.

Indien nodig wordt 'onder de draad' gemaaid met de bosmaaier. Daardoor blijft de draad vrij van verlies aan spanning.

In het voorjaar van 2011 is in opdracht van de gemeente gestart met de vervanging van de Dommelbrug over de Bosscheweg. Daartoe is het bosje aan de Bosscheweg gedeeltelijk verwijderd en is ook een strook aan de Bosscheweg gereed gemaakt voor de verbreding van de weg.

Met de vervanging van de oude brug door een nieuwe wordt ook een onderdoorgang voor vee gerealiseerd. Er komt dus veel meer areaal westelijk van de Bosscheweg voor begrazing beschikbaar.

Het beheerscontract met de gemeente zou dit jaar aflopen, maar is met een jaar verlengd. Met de totstandkoming van de nieuwe brug over de Bosscheweg wordt ook het beheersbeleid van de gemeente duidelijk. Dan wordt ook duidelijk of de WNLB nog een rol gaat spelen in het beheer van het (uitgebreide) Dommelgebied in de toekomst.

Na de zomervakantie van 2011 wordt in het kader van 'de Dommel door Boxtel' de verlenging van het Laarzenpad tot aan de asfaltweg bij de Pagaai gerealiseerd met het plaatsen van een duiker, de verplaatsing van de afrastering en een tourniquet bij de Pagaai.

Wat cijfers

- In totaal is er 21x in Sparrenrijk gewerkt in de periode die liep van eind september 2010 tot begin april 2011;
- Bij een gemiddeld aantal van 12,5 deelnemers is dat in totaal 787,5 uur;
- In het kader van hun maatschappelijke stage werkten een keer acht jonge leerlingen en twee docenten van het VMBO-Skinle College uit Schijndel extra mee: $10 \times 3 = 30$ uur;
- Wegens de zomerstorm op 28 juni is op 18 en 21 juli twee keer extra gewerkt door zowel Sparrenrijk- als knotvrijwilligers: 17×3 uur = 51 uur;
- In totaal komen we dus uit op **868,5 gewerkte uren in Sparrenrijk**, een record.

Niet gewerkte donderdagen vanwege...

Enkele keren is er toch gewerkt ondanks regen maar twee keer was het echt onwerkbaar weer met op 2 december sneeuw en op 13 januari regen.

We hebben twee keer een fiets-uitstapje gemaakt. Op 14 oktober naar de Schaapskooi in Schijndel en op 7 april naar oorlogsmuseum Kamp Vught.

Op 16 december hadden we een kerst-bijeenkomst in de kinderboerderij waar we tegelijkertijd hebben meegeholpen met de kerstversiering aldaar.

Op 4 en 18 november was er overleg met de gemeente op het gemeentehuis in verband met de speeltuin en het oprukken van riet. Na de zomerstorm van eind juni was er met de gemeente overleg over ons aanbod om mee te helpen bij het vrijmaken van de paden.

Soort werk

Bij de start van het seizoen werd in september besloten welke werkzaamheden we als eerste zouden aanpakken. Een opsomming: wandelroute-palen herstellen en verven, fietspad-palen witte koppen geven, rommel rapen, de opmars van riet en natte, slechte stukken pad inventariseren, in trouwlaantje mislukte aanplant van beukjes weghalen, dode bomen die over paden liggen verwijderen, in speeltuin meer losse takken en stamstukken brengen voor spel, zandbakrand vastleggen, banken, tafels en publicatieborden schoonmaken en opnieuw vullen met plaatjes.

Bramen maaien in de eerste laan en bij het weitje, beukenlaan 3-4 opsnoeien, Amerikaanse eikjes weghakken langs de paden, grote bomen vrijstellen zoals eik en beuk langs paden en in vakken en de aanpak van uitheemse soorten.

We hadden er onze handen aan vol! Verspreid over het bos gingen kleine groepjes aan de slag. Alleen al het maaien met de bosmaaier nam vele dagdelen in beslag, maar met zoveel enthousiasme lukte het om heel veel werk te verzetten.

Rode draad in het werk

Algemene lijn dit seizoen was het werken aan een zich erg uitbreidende uitheemse park en tuin-struik, de rhododendron. Ondanks dat deze struik niet past in de plannen naar de ontwikkeling tot een natuurlijker bos met veel variatie in inheemse planten- en diersoorten en we vrijwel nooit bloeiende of uitgebloeide bloemen zagen, hadden we deze jarenlang niet aangepakt.

Eind vorig jaar zijn we intensiever begonnen ook andere uitheemse soorten die op sommige plekken overheersend optreden, weg te halen. Dit jaar is de rhodo dus op grote schaal aangepakt. Al zingend, kappend of lierend leek het soms wel of er ineens ook wilde zwijnen in het bos voorkwamen! In diverse percelen kon je weer het bos inkijken maar op andere plekjes waren we voorzichtiger en haalden we niet alle dekking voor de reeën tegelijk weg of lieten we zoals in vak 6 een smal, recreatief en aantrekkelijk rhododendronlaantje over. Gedane arbeid kan al snel voor verrassingen zorgen want voor het eerst zagen we na het werkseizoen meer bloei EN schoten de afgezaagde struiken weer uit!

Douglas en tsuga

Aan de speeltuinkant zijn er in vak 5-h grove dennen weggezaagd om de Noord-zuid beukenlaan wat meer lucht te geven. Verspreid in het bos zijn in onder andere vak 5-c en 10-b-c ook enkele douglassen en tsuga's verwijderd. Vanuit Sparrenrijk zijn er douglas-stammen gebruikt om de paal voor het ooievaarsnest achter het woongebouw Stapelen te dragen.

De slotdag werd weer besteed aan een diversiteit aan klussen waarvan de recreant voordeel heeft. Te denken valt dan aan het nalopen van de wandelroute, paaltjes vervangen, rommel ruimen, beukenlaan opknippen, omgevallen boomstammen op paden doormidden zagen en dergelijke.

Zomerstorm

Toen woedde op 28 juni de zomerstorm. Al onze maatregelen om meer dood hout en open plekken voor hergroei in het bos te brengen door uitheemse soorten te verwijderen bleken windgaten op te leveren die de storm in de kaart speelde. Een grote ravage was het gevolg. Onder andere de grootste eiken bij de entree bij de Vekemans van Lieshoutlaan hebben zware schade geleden en ook grote beuken in pad 6-7. Het bos

moest weken gesloten blijven voor bezoekers terwijl de gemeente de grote paden vrij maakte van afgebroken hout. Op verzoek van de gemeente ging de Sparrenrijkgroep twee keer te veld voor het vrijruimen van de kleine wandelpaden.

In de toekomst zal hier vanzelf weer jonge aanplant opschieten.

We hopen dat er van de gemeente veel hout mag blijven liggen want dat schept weer kansen voor veel natuurlijk leven zoals paddenstoelen, insecten, vogels, planten en jonge boompjes.

Nog niet alles is weer zoals het moet zijn want er zijn nog gevaarlijke plekken voor ons, vrijwilligers. Er moet daarom komend seizoen nog overleg komen met de gemeente over het wegnemen hiervan. Het betreft met name afgebroken en overhangende toppen en stammen.

De Sparrenrijkgroep

De groep is in de loop van de laatste twee jaar uitgegroeid tot 17 personen, het maximaal aantal personen om op een goede en verantwoorde manier het werk te kunnen uitvoeren.

Bij het overlijden van de echtgenote van een van de vrijwilligers bleek eind april weer eens dat we echt een groep zijn die met elkaar meeleeft.

Op 22 maart hebben enkele Sparrenrijkers nog geholpen bij een bosje van een nieuw WNLB-lid. Incidenteel bieden de sparrenrijkers hun hulp aan elkaar.

Gezamenlijk en in goed overleg wordt het materiaal onderhouden. Aad neemt hierbij het voortouw.

Bomenadviescommissie

José Poort

Ook dit jaar was er weer ad hoc werk voor de bomencommissie. Op specifieke vragen is actie ondernomen.

Lindenbomen

Enkele Boxtelaren benaderden de WNLB over de lindenbomen die omgezaagd zijn bij het pand Princenland. Helaas is dit gebouw te dicht bij de reeds bestaande bomen aan de zuid-zijde gebouwd, zodat bewoners daarvan overlast ondervonden. De tweede serie jongere bomen is hier wel blijven staan. De Bomencommissie heeft bij de vragenstellers de onrust weggenomen en de gang van zaken omtrent de kap verklaard.

Ceder

Er kwam een vraag over een grote ceder in een privé-voortuin, waar burens over geklaagd hadden, resp. bang waren voor omwaaien. Wij hebben gekeken naar de gezondheid en standplaats welke geen reden tot zorg vormden. Het respect voor boom en natuur bleek groot bij de eigenaren en uiteindelijk moeten zij zelf beslissen hoe lang de (park)boom op die plaats nog te handhaven is.

Knotwilgen

De knotwilgen in Munsel bij de gereedschapshandel van Elck waren een punt van zorg. Mogelijk heeft de uitvoering van knotwerkzaamheden en aanleg van een nat natuurgebiedje geleid tot een teloorgang van een aantal knotwilgen. De bomencommissie is nu in overleg met de gemeente om een oplossing te kunnen bieden voor de troosteloze aanblik van de bomen.

Bouwplannen St.-Lucas

De bouwplannen van St. Lucas bij de fietsbrug aan de Burgakker leverden weer werk op voor RO commissie en Bomencommissie gezamenlijk.

Er komt nieuwbouw op de plek aansluitend aan de voormalige 'schoolhoofdenwoning'. Het kleine gebouwtje achter de Levensschool brandde in het voorjaar af en een berk en veldesdoorn werden al voorbarig door studenten 'gekandelaberd'. Bij St. Lucas hebben we aangedrongen om zo veel mogelijk bomen te laten staan, zeker de monumentale magnolia naast deze woning. En juist deze boom werd door de zomerstorm van 28 juni verminkt door invallende takken van de esdoorn aan de andere kant van het fietspad! Een extra argument voor behoud van de bomen ligt in het feit dat een deel van de begroeiing daar komt te vervallen voor de Dommel-plannen.

De storm

Deze juni-storm had nog meer Boxtelse bomen in zijn greep. Heel Boxtel zag met lede ogen dat de kastanjeboom aan de Rechterstraat bij de stoplichten en dierenartsenpraktijk

door de storm helemaal van zijn wortels was getild! Geen redden meer aan. Ook andere monumentale bomen hadden het zwaar te verduren:

De 80 jaar oude platanen in de Vicaris van Alphenlaan verloren zware toppen en takken, evenals vele jongere platanen en populieren elders zowel binnen als buiten het dorp en langs de Dommel.

Het park Stapelen werd zwaar getroffen. Ook hier schade aan grote eiken, acacia's langs het water, populieren langs Dommel en elders in de tuin achter het woongebouw. Voor die tuin zijn plannen in de maak. Hierover zijn wij in contact met de Woningbouwvereniging St. Joseph, bewonersvereniging Stapelen en tuinarchitect Marja Gijben. Mogelijk ligt hier ook een rol voor ons weggelegd bij de uitvoering van de plannen.

En 'ons eigen' Sparrenrijk heeft veel stormschade geleden. Daar kan het echter positiever worden geïdentificeerd, omdat dit op deze plek een kwestie van 'natuurlijke overmacht' is, die mee kan helpen tot het realiseren van een natuurlijker bos, wat toch een van de doelstellingen is in Sparrenrijk.

De eikenlaan in de Vekemans van Lieshoutlaan is in het bijzonder getroffen.

Lezing zeer oude bomen

Op 22 februari is door de WNLB een lezing georganiseerd over zeer oude monumentale bomen, waarbij Ton Stockwilder veel voorbeelden uit Engeland liet zien. Voor de dikste

eik van Boxtel bij de ingang van Sparrenrijk zijn initiatieven geopperd om die tot ‘wereldboom’ te maken middels een groots evenement en zo de aandacht voor bomen te vergroten. Hierover moet natuurlijk met diverse partijen overleg gevoerd worden! Ineke Puls en José Poort zijn in Waalwijk bij zo’n wereldboom-dag aanwezig geweest (*foto hierboven*).

Lezing Pius Floris en andere berichten

Op 24 februari werd door Groei en Bloei Boxtel aandacht besteed aan bomen met een lezing van Pius Floris die vooral ook het ondergrondse leven van bomen benadrukte. De samenwerking van boomwortels met organismen in de grond (micorrhiza) zorgt voor een gezond boom-leven. Een belangrijk punt bij de aanplant van bomen in verstedelijkende situaties!

Nog een positief bericht uit een ‘verwante hoek’. De Heemkundekring Boxtel is bezig om via de website naar de Boxtelse monumentale bomen te kunnen linken. Er wordt dan informatie gegeven over de boom en zijn locatie. Hulde voor dit initiatief.

In de parkachtige omgeving van Lindenlust is het semi-permanente gebouw afgebroken dat afgelopen jaren gebruikt is tijdens de diverse verbouwingen van de bejaardenhuizen in de regio. We houden verdere planontwikkeling daar in de gaten.

Bomen en politiek

Grote opschudding in Boxtel bij de bespreking van de Parkeerplannen Centrum in de Commissie Ruimtelijke Zaken op 12 april. Vanuit de burgers werd druk gebruik gemaakt van het recht om in te spreken. Zowel de gemeentevijver als boomgaard 't Hofje achter het Magdalena van der Stappen-gebouw werden bedreigd bij realisering van deze parkeerplannen. Doodjammer als dit historisch groene hart van Boxtel zou verdwijnen! Acties en vele krantenberichten leidden ertoe dat de plannen nu opnieuw worden bekeken door de beleidsmakers/gemeente wat betreft de plaats waar parkeergelegenheid kan worden gerealiseerd!

Bomenstichting geveld

In juni ontving de WNLB een persbericht van de Bomenstichting dat deze door het wegvallen van subsidies haar bureauwerkzaamheden na 40 jaar moet gaan afronden en beëindigen! Het werkteam heeft zich met hart en ziel ingezet om velen te inspireren tot het besef van het belang van (monumentale) bomen in de woonomgeving en de daarbij behorende kennis ingezet en overgebracht.

Ook de Bomencommissie is jarenlang lid geweest en heeft jarenlang profijt gehad van de expertise van de Bomenstichting.

Er wordt nog bekeken of deeltaken op andere manieren of via andere instellingen kunnen worden overgenomen. Meer informatie via www.bomenstichting.nl

De florawerkgroep heeft in 2011 aan de volgende projecten gewerkt:

- KM-hokken ten oosten van de A2
- Looptrouwe bijzondere soorten Kampinasche heide
- Leuke gebieden bezocht: Morisnet en Banisveld

Bezoek aan hellingbosje in België

Enkele mensen van de florawerkgroep gingen bij de start van het nieuwe inventarisatie-seizoen weer eens kijken naar een prachtig hellingbosje vlakbij Moresnet/la Calamine in België.

Temidden van een oud hakhoutbos van haagbeuk, es en esdoorn, vonden we op deze heuvels, waar vroeger zink en lood gewonnen werd, behalve een heel veld zinkviooltjes in de blakende zon, meer dan 40 bijzondere planten, die bij ons op de Limburgse mergel groeien. We namen er uitgebreid de tijd voor. De rust, de vogelgeluiden, het geluid van de beek en de geuren kunnen we niet laten zien, helaas.

Dit zagen we groeien en vaak ook bloeien: Zinkboerenkers, Overblijvend bingelkruid, Maarts viooltje, Salomonszegel, Bos- en Gele anemoon, Eenbloemig parelgras, Zwarte rapunzel, Slanke sleutelbloem, Ruig hertshooi, Marjolein, Ruwe smele, **Eenbes** (boven), Windhalm, Boskruiskruid, Bittere veldkers, Dotters, Moesdistel, Grootbloemmuur, Smalle stekelvaren, Bosmuur, Knikkend nagelkruid, Glad walstro, Witte klaverzuring, Wilde narcisjes, **Mannetjesorchis** (midden), Engelwortel, Herfsttijloos, Bleeksporig bosviooltje, Grote keverorchis, Zinkviooltjes, **Zinklepelblad** (onder), (rode) Vleugeltjesbloem, Kruipend zenegroen, Ereprijs, Framboos, 2 stijlige Meidoorn, Sleedoorn, Hazelaar, Es, Haagbeuk, Esdoorn, Spar, Douglasspar.

De koekoek, de maartse/marcus-mug, zandoogjes, oranjepijpjes en mestkevers vonden we op een dassen-latrine.

Inventarisatie KM-hokken

Na deze prima start hebben we vier ochtenden verspreid over mei-juli besteed aan het verder inventariseren van KM-hokken rond Boxtel, een project waar we nu al bijna 20 jaar regelmatig aan werken.

Het eerste hok dit jaar hadden we al eerder in 2009 deels gedaan (153, 401) en bevat onder andere de Schijndelsedijk en een deel van de Geelders. Het is een sterk gevarieerd KM-hok met flink wat bos, waterloopjes, weilanden en bermen en we hebben dan ook ruim 200 soorten gevonden. De leukere soorten hier waren de soorten van de wat rijkere bosgronden zoals Bosanemoon, Dal-kruid, Salomonszegel, Dubbelloof en Nagelkruid die we zowel in de Geelders als boven de Schijndelsedijk regelmatig aantreffen. In de bermen, met name langs de Schijndelsedijk, kwamen de voor het binnenland bijzondere **Hertshoornweegbree** tegen die daar zomaar vlak langs de weg stond. Op andere plaatsen in de berm vonden we Veldsla, Zene-groen, Hengel, Mannetjesereprijs en **Ber-mooievaarsbek**. In een aantal slootjes ten noorden van de Schijndelsedijk vonden we Waterviolier, Waterranonkel, **Holpijp** en... een opgeschrikt hert dat plotseling op een paar meter afstand van ons opdook uit een droge sloot midden in de weilanden.

Het tweede hok (151, 402) was heel anders. De Dommel stroomt hier doorheen, er is een bosje, de waterzuiveringsinstallatie ligt er deels in en zeker driekwart van de oppervlakte bestaat uit productieweiland. De invloed van de Dommel was hier zeer goed merkbaar ook bij de wat interssantere planten. Zo vonden we op diverse plaatsen Watergentiaan, Moer-rasmuur, Witte waterlelie, Wilde Bertram en zowaar een hele strook met **Langbladige ereprijs**, een soort die in Nederland voor-namelijk langs de Dommel en Dinkel voor-komt. In en rond de bossen vonden we op diverse plaatsen enorme Koningsvarens, wat Nagelkruid en de Brede wespenorchis. Met zijn circa 150 soorten een duidelijk 'armer' hok dan het hok bij de Geelders.

Banisveld

Eind juni hebben we Banisveld bezocht. Het was een regenachtige dag maar dat mocht de pret niet drukken. Op de twee veldjes ten weerszijden van de Brinksdijk hebben we weer genoten van de vele interessante en vaak behoorlijk zeldzame planten die hier zijn opgekomen nadat de landbouwgrond is weggehaald. Wat te denken van soorten als Grote wolfsklauw, **Moeraswolfsklauw**, Oeverkruid, Duizendguldenkruid, Moerashertshooi, **Kleine zonedauw**, Stekelbrem, Hazepootje, Geelgroene zegge, **Pilvaren**, Waterpostelein, Dubbelloof, Koningsvaren. Maar ook de de wat gewoner soorten van deze omgeving Struikhei, Dophei, Tormentil en Duinriet. Ook rode lijst 1 soort, Waterlepelkje, vonden we terug alhoewel die wel behoorlijk aan het uitdrogen was. Een echte verrassing was de vondst van **Galigaan**. Een soort die langs het Winkelsven groeit maar die we hier nog niet hadden waargenomen.

Kampina

Tot slot zijn we nog drie maal naar de Kampinasche Heide geweest. Hier hebben we op basis van eerdere detail inventarisaties van 2003-2006, 25 interessante gebiedjes in een looproute opgenomen die we eens in de 3-4 jaar aflopen om te kijken of er nog iets veranderd is in de soortsaamenstelling en verdeling over de Kampina. Waar mogelijk proberen we daar beheersadviezen aan te koppelen die we delen met Natuurmonumenten. Leuk is daarbij altijd de 'gentianendag'. Dat is een ochtend waarin we de belangrijkste gebiedjes bezoeken met klokjesgentianen en dan letterlijk in slagorde, strook voor strook, door de hei trekken al roepende hoeveel gentianen iedereen ziet. Zo hebben we er ook dit jaar weer bijna 1000 gevonden. Rekening houdend met het feit dat we er natuurlijk een hoop

missen kunnen we wel concluderen dat de **klokjesgentiaan** het nog prima doet op de Kampina.

De algehele indruk was dat de meeste zeldzamere soorten zich prima handhaven zoals **Bruine/Witte snavelbies**, Kleine zonnedauw, Blauwe zegge, Veenbies, Klokjesgentiaan, Stekel- en **Kruipbrem**, Europees warkruid (Duivelsnaaigaren), en dat sommige soorten zich uitbreiden. Zo was er een stevige toename van de **Grondster** langs de Annadreef en daar vonden we ook de meeste nieuwe soorten in onze inventarisaties: Vogelpootje, Liggend hertshooi en het Dwergviltkruid. Geen van deze soorten hebben we ooit eerder aangetroffen bij de heide.

Een bijzonder element was de 'koffie van Truus'. Begonnen als een eenmalig idee om wat koffie mee te nemen in het veld en dan na 3 uur hard werken even ontspannen in de berm met een kopje koffie/sapje, groeide dit al snel uit tot een onmisbaar onderdeel van de excursie.

Tot slot

Alles bij elkaar dus weer een leuk jaar met mooie waarnemingen.

Iedereen is uiteraard weer van harte welkom om eens mee te lopen. Het is gezellig en je leert je omgeving op een heel andere manier bekijken! Op onze website vind je vanaf april het hele programma voor 2012.

Knotploegen

José Poort

Wat cijfers

Ondanks het aantal manuren dat beide knotploegen gewerkt hebben, is het aantal geknotte wilgen dit jaar 100 lager. Was er dan zoveel veel ander werk te doen? Jazeker. Er is dit jaar opvallend veel tijd besteed aan houtwallenwerk, vergelijkbaar met het seizoen 2007-2008.

In totaal is er 749,5 uur gewerkt in twee ploegen, op 18 werkdagen, aan 18 verschillende projecten en voor 15 verschillende eigenaren. We werkten voor 12 'Boeren-en-Burgers in het Buitengebied' en voor de drie 'instellingen' Gemeente, Waterschap en Staatsbosbeheer.

Zes werkdagen (= 1/3 deel) werden gebruikt voor het houtwalwerk op twee adressen!

Op de overige 12 ochtenden werden 242 knotwilgen geknot en 30 opgeknipt. Het gemiddelde aantal vrijwilligers lag op 16 per keer.

Jaarverslag knotploegen seizoen 2010-2011

Zaterdag-groep				
Data	Adres	Aantal knotten	Vrijwill.	Uren
23-10	t.o. Musdonck, Gemondseweg: natuurwerkdag ism NWG Liempde	Voorbereiding houtwal: bramen maaïen en voorzagen	5	15*
6-11	t.o. Musdonck, Gemondseweg	Houtwal en 12 knotten	20+10 gasten	90*
20-11	Lambertusweg 2, v.Roosmalen	houtwal	16	48**
11-12	Cafe De Ketting en de Ketting 6, J. v. Hal	32 11	16	48
8-1	de Ketting 6, J. v. Hal en Selissen, v.d. Meijden	rest 25	19	57
29-1	Kapelweg 51, H. Meijs	22	18	54
19-2	Savendonksestraat, SBB	41	16	48***
12-3	Korte Steeg, de Bresser	18	11	27,5
2-4	Dorvenseweide, gemeente	20 in houtwal	20	30
Totaal zaterdaggroep				
9x	9 adressen	181 knot	151	417,5
		2 houtwal	gem.16,8	

Maandag-groep				
<i>data</i>	<i>adres</i>	<i>Aantal knotten/opknip</i>	<i>Vrijwill.</i>	<i>uren</i>
1-11	Kempseweg 7a, Aulman	16	15	45
15-11	t.o. Musdonck, Gemondseweg	houtwal	20	60*
1-12	Niet doorgegaan, sneeuw			
6-12	Ontginningsweg, vd Laar	5	10	
6-12	Velderswegje, Hoogenboom	Opknip 22	15	25
6-12	Mijlstraat, v.Pinxsteren	Opknip 3	2	
6-12	Lambertusweg 2, v.Roosmalen	Houtwal	10	15**
8-12	Lambertusweg 2, v.Roosmalen	Houtwal	6	18**
3-1	Korte Heide, gemeente	2 groot Opknip 5	13	25
24-1	Liempdseweg, vispaaipek Waterschap	9	17	34
14-2	Munselsehoeve, vd Besselaar	15	16	40
7-3	Geelders, Kiskes weitje, SBB	7 =restant	15	30***
28-3	Geelders 4, v. Kessel	7 heel groot en groot	16	40
Totaal maandaggroep				
9 x	11 versch. adressen	61 knotten, opknip 30 2 houtwallen	137 gem.15,2	332
Totaal van de twee groepen				
18	18 versch. adressen	242 knotten, +30 opknip 2 houtwallen	288 Gem.16	749,5

Regelaritus voor en tijdens het seizoen

'Knotkijken' is een vast onderdeel. In de schema's en ter plekke is op 25 september en 2 oktober nagegaan welke projecten moesten gebeuren, op 13 oktober zijn de werkdata vastgesteld en op 20 oktober is alles voorgelegd in de vrijwilligersvergadering die door 20 man bezocht werd.

Het 'rijden met de kar' werd dit seizoen opgepakt door Ron, die data en afspraken met de rijders op papier zette. Een hele verlichting voor de coördinatoren!

Wat betreft reparaties aan kar, container en gereedschap neemt Aad veel werk op zich, al dan niet met enkele andere vrijwilligers. Te denken valt dan aan benzine halen, zagen slijpen en wegbrengen, planken boven werkbank, nieuwe aankoppel-onderdelen zorg voor verlichting, etc.

Overleg met instellingen

Gemeente, Waterschap en Staatsbosbeheer zien onze knotploegen graag komen na telefonisch overleg. Er is met alle instanties een gelijke financiële vergoeding afgesproken.

- * De knotwilgen langs de Dommel bij de Liempdseweg zijn inmiddels van het Waterschap. Op 21 januari werd ter plekke overlegd met dhr...(de eigenaar?) Ze werden op 24 januari geknot.
- * Voor de gemeente werden op 3 januari de knotwilgen op industrieterrein de Vorst en op 2 april die in de houtwal van de Dorvenseweide geknot.
- * Voor Staatsbosbeheer werd gewerkt op 19 februari en op 7 maart aan de Savendonkseweg. Het restant knotwilgen van Kiskes weitje in de Geelders konden we niet meer doen dit seizoen.

Op 13 april vond er in Oirschot een overleg-avond plaats vanuit de Agrarische Natuur Vereniging het Groene Woud over mogelijke samenwerking en de subsidieregeling Groen-Blauwe Diensten. Namens de WNLB woonden Erik Kerpel, Aad v.d. Helm en José Poort deze avond bij. Het verslag hiervan is eerder opgenomen in de Sprokkels.

Samenwerking met de Natuurwerkgroep Liempde

Bijzonder onderdeel was dit jaar een vervolg op de samenwerking met de Natuurwerkgroep Liempde. Afsgesproken werd om hen dit jaar flink te helpen bij het onderhoud van het gebied tegenover de Mus'donck aan de Gemondseweg.

De Nationale Natuurwerkdag op 6 november werd hiervoor gereserveerd.

Op 4 september en 20 oktober werden terrein en werkzaamheden bekeken en schriftelijk vastgelegd. De NWG Liempde zorgde voor melding op de landelijke website en de inkoop voor de catering, door onze vrijwilligers bemand. Op 23 oktober werden door onze knotploeg bramen gemaaid en bomen uit de houtwal gezaagd om licht te maken voor een vollere ondergroei in de houtwal. Zodoende was er voor de 30 vrijwilligers op 6 november voldoende hout te ruimen en was er plaats bij de knotwilgen in de houtwal om met de hand aan de slag te gaan. Het werk dat niet klaar kwam werd door onze maandaggroep nog op 15 november afgemaakt! Enkele achterstallige en

moeilijke bomen bleven nog als toekomstig werk over voor de NWG Liempde en/of de gemeente.

De sfeer was prima. Het is steeds weer verwonderlijk dat je met zo'n grote groep mensen zo'n onoverzichtelijk grote klus kunt klaren!

Het werk

Het 'gewone knotwerk' liep als een trein!

Enkele keren was het geplande aantal knotten 'niet genoeg' voor de opgekomen vrijwilligers óf werd er zo hard gewerkt dat we voortijdig klaar waren! Dan moesten we noodgedwongen eerder stoppen óf werd er nog een adres aan vastgeplakt!

Bijzonder was dit jaar ook dat we drie keer werkten in de houtwal aan de Lambertusweg. Daar werden veel boomvormers gedund, zodat de ondergroei met struikvormen de houtwal kan versterken als 'hotel-restaurant' voor insecten, vogels en zoogdieren. Op 20 november, 6 december en 8 december werd gezaagd en gesjouwd, vlak achter elkaar, en vlak voor en na andere klussen. Het hield niet op voor sommige vrijwilligers! Geweldig zo'n inzet! Die werd door de eigenaars, ondanks de eigen privé-gezondheidsproblemen, beloond met lekkere soep en koffie.

Afscheid

Op 10 juni woonden enkele leden van de WNLB de crematie bij van Jeroen Leemans, die langdurig zijn onverwoestbare optimistische karakter gebruikte in 'noeste arbeid met een vrolijke noot' ten behoeve van het WNLB knotploeg-werk!

Een gepast vaarwel klonk door in zijn liedje 'always look on the bright side of life'.

Paddenstoelenwerkgroep

Coördinator Cor Kievit
verslag Sjaak Oerlemans

Al in april kregen we een berichtje van Cor Kievit om samen met hem een bezoek te brengen aan de Geelders. Hij had daar vele exemplaren van de lenteknotszwam (zie foto) ontdekt.

Deze soort leeft in symbiose met algen en staat op de Rode Lijst!

Ook andere soorten zoals tijgertaaiplaat en voorjaars-houtzwam toonden aan dat er ook in het voorjaar paddenstoelen zijn.

Op 15 augustus startten we weer in Sparrenrijk. Afgesproken werd dat we ook andere gebieden zouden gaan bezoeken: Velder, Heerenbeek, Eikenhorst, Banisveld en Geelders.

Augustus en september waren erg nat en de paddenstoelen schoten letterlijk als paddenstoelen uit de grond. Een stukje berm was al voldoende om allerlei soorten te vinden! Oktober was echter weer vrij droog en in de tweede helft van november maakten nachtvorst en overgang naar koud winterweer een einde aan de paddenstoelenpret.

Ook in 2010 hebben we – onder de bezielende leiding van Cor – weer heel veel geleerd.

Het is altijd weer een belevenis een nieuwe soort te ontdekken. ‘Nieuw’ is uiteraard heel persoonlijk. Wat voor de een verrassing is, is voor de ander een bekende soort. Maar de paddenstoelenlijst van Nederland telt meer dan 5000 soorten, dus er blijft voor iedereen nog veel te ontdekken, zelfs voor Cor, zoals hij zelf ook beaamt! Voor de vele soorten die we gevonden hebben verwijs ik naar het verslag 2010 (zie website).

Ter illustratie voeg ik een paar plaatjes van gevonden paddenstoelen bij.

Wil je in 2011 nog kennis maken met de wonderde wereld der paddenstoelen? Meld je aan bij de paddenstoelenwerkgroep!

lenteknotszwam, Geelders

roodschubbig gordijnzwam, Sparrenrijk

grootsporige truffelknotszwam, Velder

Poelenwerkgroep

Marie-José Meertens

De opstart van het Poelenadoptieproject voor Boxtelse scholen en de amfibieënoverzetactie in het vroege voorjaar van 2011, bepaalden de twee activiteiten van het jaar.

Poelenadoptie

Het seizoen begon dit keer wel erg feestelijk voor de poelenwerkgroep. Op de jaarlijkse Waterdag ontving de WNLB-poelenwerkgroep in september een Groene Handdruk van Waterschap De Dommel, met bijbehorende financiële ondersteuning voor het opzetten van het poelenadoptieproject.

Samen met het Waterschap en Gemeente Boxtel is in het najaar en de winter gewerkt om het project vorm te geven. De poelen die bij de Dommel gegraven worden in het kader van Dommel door Boxtel, kunnen door een school in de nabijheid van betreffende poel worden geadopteerd. In het voorjaar bezoeken de kinderen van de bovenbouw regelmatig hun eigen poel om te scheppen en kennis te maken met wat er leeft in en om de poel. In het najaar helpen ze mee met klein onderhoud. Leden van de poelenwerkgroep begeleiden de klassen hierbij. De extra lessen op school worden verzorgd door een ecooloog van Waterschap De Dommel.

De officiële feestelijke opening van het project door Watergraaf Peter Glas, wethouder Van de Wiel en jeugdwatergraaf Laurien Broeders vond plaats op 20 juni 2011.

Door de poel te enten met water uit het poeltje van Sparrenrijk werd de poel bij de Achterberghstraat overgedragen aan de kinderen van de Molenwijkschool. Inmiddels is ook de poel achter het waterschapsgebouw geadopteerd door de leerlingen van de Amaliaschool.

Overzetactie 2011

Tussen 18 februari en 7 april hebben 20 WNLB-ers zich ingezet voor het overzetten van amfibieën tijdens de trek naar het voortplantingswater. Op twee locaties op de Kempseweg werden schermen geplaatst, samen met Natuurmonumenten. Ongeveer 400 dieren zijn daar veilig op weg geholpen. Op het Essche Heike werden dankzij een bewonersinitiatief, 50 padden op weg naar de Langspier van de weg gehaald.

In deze trekperiode bleek dat de situatie van overstekende dieren op de Molenwijkseweg, Parkweg en Halderheiweg bijzonder alarmerend is. Dagelijks zijn er slachtoffers geteld en heeft Aad van der Helm 285 dode dieren letterlijk van de weg geschraapt! Bedankt Aad, dat je dit onprettige werk hebt willen doen. Op delen van de Kempseweg waar geen schermen werden geplaatst zijn nog eens 141 padden overreden, op het Essche Heike 14. 440 Dieren overleefden de oversteek niet op de plekken waar de WNLB actief was. Vermoedelijk is dit slechts een deel van de slachtoffers die het verkeer maakt in Boxtel.

Eind mei is met het gemeentebestuur van Boxtel contact opgenomen om de situatie te bespreken. Wellicht is het mogelijk om met relatief eenvoudige middelen meer dieren te redden.

Publiciteitsgroep

Godelise van Kessel

De publiciteitsgroep probeert zo veel mogelijk de WNLB te 'promoten'. Indien nodig en mogelijk verzorgt zij krantenartikelen in Brabants Centrum en Brabants Dagblad, deelname aan markten en andere diverse festiviteiten, opstelling en uitvoering van de folder van WNLB en natuurlijk die van het eigen (digitale) informatieblad de Sprokkels.

In het Brabants Centrum staat sinds dit seizoen om de twee weken een item op de gemeentepagina. Dit is een samenwerking met het Waterschap waarin iedere week wordt verteld over de werken rondom de Dommel door Boxtel. De stukjes worden door bestuurslid Marie Jose Meertens voor WNLB verzorgd.

Herkenbaarheid in het veld

Tijdens werkzaamheden in en om Boxtel maakte WNLB steeds gebruik van een eigengemaakte vlag welke reeds een aantal jaren oud is en derhalve aan slijtage onderhevig. Het bestuur heeft ervoor gekozen om deze vlag te vervangen door een nieuw exemplaar welke tijdens de jaarvergadering is onthuld.

Onderstaand vermelding van activiteiten georganiseerd door de Publiciteitsgroep

Seizoensopening 25 september 2010

Vanwege de nog actuele festiviteiten rondom het jubileumjaar is op zaterdag 25 september extra uitpakket met een fijn samenzijn in De Boelaarshoeve in Olland. Met een kijkje in de bakkerij, een wandeling in de omgeving en een gezamenlijke Brabantse broodmaaltijd is het nieuwe seizoen feestelijk aangevangen.

Sluiting Jubileumjaar 27 november 2010

Wederom in het licht van het jubileumjaar was het aan het bestuur om op 27 november 2010 een waardig afscheid te organiseren van dit jaar. In boerderij 't Dommeltje in Gemonde zijn de 30 aanwezigen gefêteerd op een afwisselend programma afgesloten met een smakelijke barbecue.

Boomfeestdag 23 maart 2011

Dit jaarlijks door de gemeente georganiseerd terugkerend evenement voor leerlingen van groep 8 werd dit jaar uitgevoerd door leerlingen van de Amaliaschool (8 leerlingen), Spelelier (55 leerlingen), St. Theresiaschool (25 leerlingen) en Angelaschool (55 leerlingen).

Er moesten 3000 boompjes geplant worden, omgerekend zo'n 20 per leerling. In anderhalf uur tijd zijn de bomen en struiken 'in de grond gestampt' en was de realisatie van de ecologische verbindingzone (EVZ) tussen Sparrenrijk en de Kampina een feit. Zeven leden van WNLB hebben de kinderen met genoeg hierbij geassisteerd.

Bijenmarkt 17 april 2011

Vijf mensen van de Florawerkgroep hebben WNLB gepromoot tijdens deze jaarlijkse bijenmarkt. De gemeente stopt energie in de ontwikkeling van met veldbloemen begroeide bermen en akkerranden. Hiertoe is bloemenzaad ter beschikking gesteld. Omdat de bloemen bijen aantrekken werd dit bij ons al gauw 'bijenzaad' genoemd. De zakjes met bijbehorende folder zijn door de florawerkers aan de bezoekers uitgedeeld.

Jubileumwandeling 28 mei 2011

Wegens grote regenval is de jubileumwandeling in november 2010 komen te vervallen. Leo de Bruijn, boswachter van Natuurmonumenten hield echter woord en op 28 mei maakten we ons op voor een fraaie wandeling door de blauwe graslanden van Smalbroeken. Dit gebied is normaliter niet toegankelijk en bleek een ware oase te zijn. Het jubileumjaar is hiermee nu echt afgesloten.

Lezingen

Sinds het vorige seizoen worden de lezingen met genoeg verzorgd in Gemeenschapshuis De Walnoot. Aldaar maken we veelal gebruik van de zogenaamde Huiskamer waar moderne media en een beeldscherm voorhanden zijn en niet te vergeten de verzorging van de medewerkers.

Wij stellen ons ten doel om per kalenderjaar zo'n vijf lezingen te organiseren. Dit seizoen zijn er twee lezingen verzorgd, de rest volgt dus nog in de laatste maanden van 2011. Over het algemeen zijn er rond 30 personen aanwezig. We promoten de lezingen middels lokale en regionale kranten en flyers op diverse lokaties.

Gierzwaluw 19 april 2011

Marjos Moermans van Zwaluwen Advies Bureau te Roosendaal heeft met veel enthousiasme haar lezing voorgedragen. Opvallend was aan deze avond het grote aantal aanwezigen van buiten WNLB.

Wereldboom 22 februari 2011

Stichting Wereldboom stelt zich ten doel te strijden voor bomen in het algemeen. Met name de oudste bomen hebben hun aandacht. Deze bomen zouden steeds vaker respect verdienen en verwend moeten worden i.p.v. omgezaagd vanwege de leeftijd.

Tijdens deze avond zijn we veel te weten gekomen over de overlevingsstrategieën van de boom en wat zij betekend hebben in het verleden. De stichting promoot de adoptie van bomen door de mens waarmee bescherming en behoud gewaarborgd zijn.

Natuurlijk zijn er in Boxtel bomen te vinden die dergelijk extra hulp kunnen gebruiken, bijvoorbeeld de eik aan de ingang van Sparrenrijk. Een van onze leden heeft haar buurtgenoten 'gemobiliseerd'. Men is bezig met onderzoek naar hoe de boom in bescherming genomen kan worden. Helaas heeft de zomerstorm eind juni ook enige schade aan deze boom toegebracht.

Sprokkels

Het afgelopen seizoen zijn vier Sprokkels uitgekomen in november, februari, april en juli. Onze dank gaat met name uit naar de mensen die de data en stukjes ervoor aanleveren en naar Theo Platel die er steeds weer iets moois van weet te maken.

Vogelwerkgroep

Frans Maas

Algemeen

De bijdrage van de VWG aan het jaarverslag van de WNLB heeft vooral betrekking op de vogels waaraan we dit jaar het meeste aandacht hebben gegeven. Op de eerste plaats is dat de boerenzwaluw. Door Sovon en Vogelbescherming uitgeroepen tot de vogel van het jaar 2011. Daarnaast hebben we ook de steenuil wat meer aandacht gegeven. Met name onderzoek naar de bezetting van de kasten, zoals die door ons op diverse locaties geplaatst zijn, heeft interessante gegevens opgeleverd. Daarentegen hebben we ons minder bezig gehouden met soorten die in het vorige vogeljaar veel aandacht hebben gehad zoals grauwe klauwier en wespendif. Maar je kunt ook niet alles. Want de jaarlijkse zaken zoals inventarisaties, nestkastencontroles en bijdrage aan schoolactiviteiten hebben we dit jaar ook weer uitgevoerd. Kortom, er was voldoende te beleven voor de actieve vogelaar.

De boerenzwaluw

De samenwerkende vogelorganisaties benoemen ieder jaar een soort tot de vogel van het jaar. Dit jaar was het de Boerenzwaluw en wel omdat de vogel op de Rode lijst staat hetgeen betekent dat hij drastisch in aantal achteruit gaat.

Zijn wetenschappelijke naam is *Hirundo rustica* met als betekenis zwaluw van het platteland. Volgens een legende heeft de duivel een stuk hout naar de zwaluw gegooid, die hierdoor niet alleen aan zijn kop werd gewond en daar een rode plek kreeg, maar ook een deel uit zijn staart moest missen. Uit het boek

Het Vogeljaar van Dr. JAC. P. Thijsse, vijfde druk, het volgende citaat: “De zwaluw, die de mensen het best kennen en die dan ook in ons land het meest voorkomt, is de boerenzwaluw, het staalblauwe vogeltje met het roodbruine voorhoofd, roodbruine keel en de enorm lange buitenste staartpennen, die nog meer dan den ooievaar overal huisvriend en huisgenoot is”. Einde citaat. Dat klopt nog steeds. Op alle adressen die wij bezocht hebben en waar we boerenzwaluwen hebben aangetroffen waren de bewoners van de erven blij met de aanwezigheid van de boerenzwaluw.

Om de Boerenzwaluw bij de bevolking te promoten hebben we op hoeve De Bosrand bij de familie van de Sloot de deuren opengezet en konden mensen binnen kijken naar het drukke leven van de boerenzwaluw. Daarvan hebben 25 personen gebruik gemaakt. Alle fases van het boerenzwaluwleven waren daar te zien. De familie van de Sloot is het schoolvoorbeeld hoe met boerenzwaluwen moet worden omgegaan. Ze worden geaccepteerd en geregistreerd. Dit jaar werd de eerste boerenzwaluw op 20 maart waargenomen. Een paar dagen eerder dan andere jaren.

We hebben geprobeerd alle locaties waar boerenzwaluwen wonen in beeld te brengen. Daarvoor hebben we het Boxtels buitengebied verdeeld in een aantal deelgebieden en per gebied zijn wij in groepjes op onderzoek uitgegaan. Uiteindelijk hebben we 179 nesten op 41 locaties gevonden. Dat is het resultaat van de tellingen die we afgelopen zomer Boxtel breed hebben uitgevoerd. Ongetwijfeld zijn het er meer en bovendien zal het ook zo zijn dat sommige boerenzwaluwen meerdere legfels hebben gehad. We hebben geen vergelijkingsmateriaal omdat we nog nooit zo'n telling hebben uitgevoerd. Het is zeker onze bedoeling om in de toekomst wederom zo'n telling uit te voeren zodat we de ontwikkelingen kunnen volgen.

De steenuil

In totaal hebben we in de loop der jaren op 60 plaatsen nestkasten voor de steenuil geplaatst. Tot dit jaar hebben we geen nestkastencontrole tijdens de broedperiode uitgevoerd. Wel maken we ieder jaar na het broedseizoen de kasten van de steenuil schoon. Dan krijg je wel een globaal beeld maar geen zekerheid over bezetting. Dus zijn we het afgelopen jaar wat intensiever aan de slag gegaan. En met resultaat.

Dat wil zeggen dat we meer zekerheid hebben over de bezetting van de nestkasten. Minimaal 6 succesvolle broedgevallen met in totaal 7 jongen. Op zich niet zo veel. We hebben nog geen cijfers van andere Vogelwerkgroepen over de geslaagde broedgevallen zodat we nog geen vergelijkingen kunnen maken.

Op onderstaande foto is tevens te zien hoe de samenwerking met de Vogelwerkgroep Liempde verloopt.

Inventarisatie

Afgelopen zomer hebben we voor Natuurmonumenten geïnventariseerd op de Kampina. We hebben dat gedaan in het gebied globaal begrensd door de Mariadreef, Melaniedreef, Balsfoort en de Beerze. In 12 inventarisatieronden hebben we de territoria van de bijzondere soorten geïnventariseerd. Aan de uitwerking van de rapportage wordt op dit moment gewerkt. De zwartkop was de meest getelde vogel. De meest bijzondere was waarschijnlijk de wespandief die we in het gebied hebben waargenomen. Uit de voorlopige gegevens blijkt dat we 50 soorten en 203 territoria geteld hebben. De resultaten zullen worden vergeleken met een eerdere inventarisatie in dit gebied.

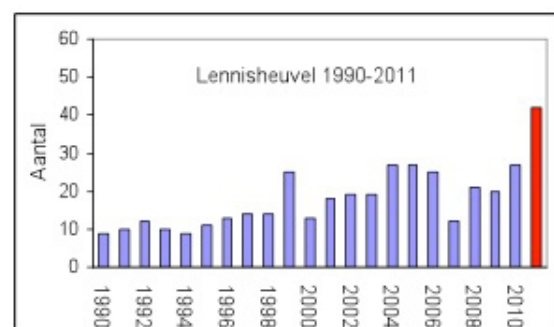
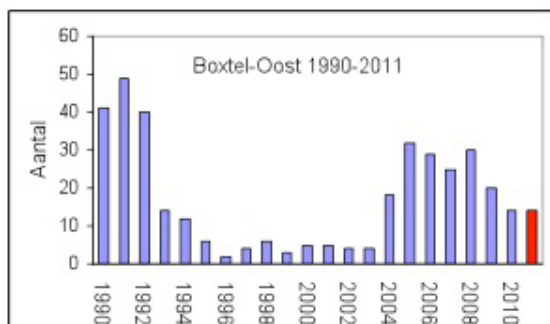
De huiswaluw

De huiswaluw broedt op een tweetal plaatsen in Boxtel namelijk in de wijk Oost en in Lennisheuvel. Er is wat betreft de nestgelegenheid een heel groot verschil tussen beide locaties. In Oost hangen kunstnesten waarvan er nu nog maar 13 bezet zijn. In Oost is al langer sprake van een achteruitgang van het aantal bezette kunstnesten.

Daartegenover staat dat in Lennisheuvel het aantal nesten is gestegen van 27 naar 42 waarvan 2 in een kunstnest. Dit jaar voor het eerst. En de overige 40 allemaal in zelfbouw. We kunnen de reden van de achteruitgang in Oost en de toename in Lennisheuvel niet direct verklaren. We hebben de zaak voorgelegd aan Vogelbescherming en andere huiszwaluwdeskundigen. We wachten af en berichten via de Sprokkels.

Onderstaande grafiek geeft de aantallen huiszwaluwen weer die in de periode 1990-2011 zijn geteld in Boxtel-Oost en in Lennisheuvel. In andere delen van Boxtel zijn afgelopen zomer wederom geen broedende huiszwaluwen waargenomen.

Plaatsing en controle nestkasten

Op dit moment zijn voor de volgende vogelsoorten nestkasten geplaatst:

Soort	Nieuw in 2011	Totaal	Bezet in 2011
Huiszwaluw	0	48	14
Gierzwaluw	0	20	1
Stenuil	2	60	7
Kerkuil	2	30	0
Grote gele kwikstaart	0	3	0

Van alles wat:

1. Het nestkastenproject voor de huismus was erg succesvol. De belangstelling was zo groot dat we een reservelijst aan hebben moeten leggen. Daarop stonden nog 50 belangstellenden. Binnen het project en het beschikbare budget zijn we erin geslaagd nog een serie kasten te produceren. Dat hebben we gedaan in zelfwerkzaamheid. We hebben op 29 januari 2011 met de productie en uitgifte van bijna 50 kasten het project definitief afgerond. In totaal hebben we 175 kasten uitgegeven
2. We hebben dit jaar meegedaan aan een pilot telproject van Sovon inzake een nieuwe telmethode. We hebben op diverse locaties vanaf bepaalde vaste telpunten geteld. De opgedane ervaringen worden op dit moment verwerkt.

3. Onze werkgroep is ook weer actief geweest met activiteiten bij diverse scholen voor basisonderwijs. Met onder andere vogelwandelingen en braakballen uitpluizen hebben we getracht de belangstelling voor vogels bij leerlingen van het basisonderwijs te verhogen. Het is altijd een lonende activiteit.
4. Naast al het bovenstaande hebben we ook nog een aantal activiteiten ondernomen meer gericht op onze eigen natuur- en vogelbeleving. De wandeling vanaf de Spoordonkse Watermolen langs de Beerze zoals die meandert door het Logtse Veld, Smalbroeken, Kampina en de Roond was een groot succes.
5. Met het waterschap De Dommel is de afspraak gemaakt dat wij de vogels in de Dommel door Boxtel inventariseren. Dat hebben wij gedaan in twee telrondes. De verkregen informatie geeft nog onvoldoende beeld om iets te kunnen zeggen over de resultaten van de uitgevoerde werkzaamheden aan de Dommel. We blijven de ontwikkelingen volgen.

Slot

Ook dit jaar kunnen we weer terugzien op een heel goed vogeljaar met veel activiteiten in veel variaties. Dankzij de bijdrage van alle actieve leden van de Vogelwerkgroep hebben we bovenstaande activiteiten kunnen uitvoeren. Onze groep is uitgebreid en telt nu ruim 20 actieve leden. Het is plezierig te merken dat de activiteiten gedragen worden door het bestuur van de WNLB.

Deze terugblik op de activiteiten van het afgelopen seizoen betekent tevens de afsluiting van dat seizoen. We hebben weer een heel jaar te gaan een jaar waarin de grauwe klauwier (*links*) en de klapekster (*rechts*) samen de vogels van 2012 zullen zijn. Beide vogels hebben we de laatste jaren in Boxtel en omgeving kunnen waarnemen. Via de Sprokkels houden wij u op de hoogte.

Werkgroep Ruimtelijke Ordening

Nico Landwehr-Johan

Samenstelling van de werkgroep

Gerard Buiks, Toine Cooijmans, Nel Dijstelbloem, Albert van der Horst, Nico Landwehr Johan (vz), Lex Meijdam, Ineke Puls.

De RO-groep vergadert maandelijks.

De werkgroep RO heeft ook in het verslagjaar weer regelmatig vergaderd met Dik Bol en Marcel van de Langenberg, als “meedenkers” van respectievelijk de Heemkundekring Boxtel en Natuurwerkgroep Liempde. De inbreng en betrokkenheid van “externen” houdt ons scherp op de te behandelen onderwerpen.

Evenals in voorgaande jaren gaat het in de RO-groep vooral om onderwerpen die gedurende meerdere jaren aandacht vragen. Genoemd kunnen worden meerjarenplannen, plannen met een langdurige procedure, zaken welke in verschillende fasen (her)beoordeeld moeten worden.

In het navolgende doen wij kort verslag van de belangrijkste zaken, waar de RO-groep zich mee bezig heeft gehouden.

Albert van der Horst en Lex Meijdam zijn actief als afgevaardigden in de Werkgroep Uitvoering Bestemmingsplan Buitengebied Boxtel (Wubbb). Binnen dit overlegorgaan wordt door Gemeente, Waterschap, ZLTO en WNLB gewerkt aan afstemming van vooral buitengebiedzaken. Voorafgaand aan de maandelijkse vergaderingen worden relevante agendapunten voorbesproken in de WNLB RO-groep. De WUBBBagenda omvat onder meer aanvragen over wijzigingen in het landschap, zoals aanbrengen van verhardingen, ophogen en afgraven van percelen, sloten graven en/of dempen, verwijderen en/of aanbrengen van beplanting etcetera. Het gaat hierbij niet alleen om aanvragen van particulieren, maar ook om (uitvoerings)plannen van bijvoorbeeld gemeente en waterschap.

Vinger aan de pols

Het Bestemmingsplan Centrum is een belangrijk plan voor de natuur langs de Dommel door het centrum. De stedelijke druk is hier hoog, de kunst is om de natuurwaarde, maar ook de unieke groene belevingswaarde te behouden en te versterken. De WNLB is blij dat de gemeente in dit bestemmingsplan het behoud van deze waarden hoog in het vaandel heeft gezet. Daardoor is er op sommige plekken zelfs nieuwe ruimte voor de natuur gecreëerd. Wel is de werkgroep bezorgd over een consequente houding van de gemeente over de feitelijke invulling van zaken die het bestemmingsplan Centrum aangaan. De werkgroep is alert op nieuwe ontwikkelingen en heeft haar stem laten horen bij voorgenomen bouwplannen die een directe bedreiging vormen voor het openhouden van de

Dommeloever en Smalwater. In het verslagjaar heeft de werkgroep met initiatiefnemers van bouwplannen constructief contact gehad. Een en ander heeft mede geleid tot het bijstellen van een aantal plannen. De WNLB zal nauwgezet blijven volgen of het waardevolle plan voor de Dommel door Boxtel zorgvuldig wordt nageleefd.

De werkgroep heeft een aantal verzoeken om handhaving bij de gemeente ingediend vanwege activiteiten in strijd met het bestemmingsplan. Sommige hebben direct geleid tot ingrijpen door de gemeente, andere zijn nog in behandeling. Verschillende door WNLB ingebrachte zienswijzen hebben geleid tot -gedeeltelijke- aanpassing van bouwplannen/omgevingsvergunningen.

Bestemmingsplan Buitengebied

In het verslagjaar is er recent een nieuw ontwerp voor het bestemmingsplan Buitengebied 2011 ter inzage gelegd. De WNLB is vertegenwoordigd in de klankbordgroep die betrokken is bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan. Thans is de werkgroep-RO doende om de in het ontwerpplan opgenomen zaken te bestuderen en te beoordelen en indien nodig haar bevindingen te verwoorden in een zienswijze richting gemeente.

De Dommel door Boxtel

In dit verslagjaar zijn er geen bijzondere ontwikkelingen geweest bij het nader vormgeven/uitwerken van delen van het door het Waterschap gepresenteerde beekherstelproject Dommel door Boxtel. De WNLB heeft regelmatig contact met de uitvoerders van het project en is tot heden tevreden met de feitelijke uitvoering daarvan.

Infrastructuur / spoorwegen / gemeentelijke verkeersplannen

De WNLB blijft aandacht houden voor de mogelijke consequenties van het sluiten van een aantal overwegen. In het verslagjaar zijn er geen nieuwe plannen of voornemens geweest waarvoor de WNLB in actie zou moeten komen.

TALK / Concept-bestemmingsplan Ladonk-De Vorst

De werkgroep is via een klankbordgroep betrokken bij de Trace-studie A2-Ladonk-Kapelweg (Talk).

In het verslagjaar heeft de werkgroep nadrukkelijk aangegeven zich niet te kunnen vinden in het door B&W gepresenteerde voorstel voor een nieuwe ontsluiting om Kalksheuvel heen van industrieterrein Ladonk-Kapelweg. Nut en noodzaak van een nieuwe weg en daarmee een -ongewenste- aantasting van het buitengebied zijn volgens de werkgroep onvoldoende aangetoond. De werkgroep heeft zich ten aanzien van dit onderdeel teruggetrokken uit de klankbordgroep om de handen vrij te houden voor eventuele beroepsprocedures zodra er sprake is van concrete plannen.

De WNLB blijft zich ook hier specifiek inzetten voor de belangen van natuur en milieu. In verband met de ontwikkeling van een (nieuw) bestemmingsplan Ladonk-Vorst heeft de WNLB onder meer gepleit voor een fraai in het groen gelegen fietsverbinding Station-Kampina.

Ontwerp-bestemmingsplan Bloemendaal

De WNLB heeft in een zienswijze haar bezwaren tegen het plan kenbaar gemaakt. Een en ander heeft geleid tot een beperkte aanpassing van het plan. Eén van de beoogde nieuwbouwwoningen is thans gepland ter plaatse van huidige bedrijfsgebouwen in plaats van in het vrije veld. Helaas zijn er kennelijk andere -politieke- krachten aanwezig die de discussie over de wenselijkheid van verstening van het buitengebied niet toelaten.

project Kleine AA (Smalwater-Noord)

In het verslagjaar is het project Kleine AA onlangs afgerond. Een en ander is gerealiseerd onder supervisie van het Waterschap De Dommel. Nel Dijkstra en Albert van der Horst zijn voor WNLB vertegenwoordigd in de betrokken klankbordgroep. Inmiddels is het gebied rondom de Beerze (Kleine Aa of Dommeltje), vanaf het spoor tot aan de Helbrug, opnieuw ingericht en voor wandelaars toegankelijk. Er is sprake van het opnieuw laten meanderen van de Beerze, de vervanging van twee stuwen voor vispassages en de inrichting van het gebied voor de natuurdoeltypen conform de Ecologische Hoofdstructuur. De doelstelling Robuuste Ecologische Verbindingszone (REVZ) is helaas niet in dit project meegenomen. De WNLB is van mening dat de invulling van de robuuste verbinding van de natuurgebieden, o.a. Het Groene Woud, van belang blijft voor de verdere ontwikkeling. De werkgroep wil door betrokken te blijven bij het project nadrukkelijk blijven streven naar de REVZ in een vollere breedte (op termijn). *(Zie foto's hiernaast en op pagina 37).*

Toeristisch Platform

WNLB (werkgroep-RO) is als agendalid betrokken bij het Toeristisch Platform van de gemeente Boxtel. Op deze wijze houdt de werkgroep de vinger aan de pols en kan zij in voorkomende gevallen alsnog tijdig een inbreng leveren.

Tot slot

De RO-groep probeert zo mogelijk reeds in een pril stadium betrokken te worden bij plannen en ontwikkelingen die verband houden met de natuurlijke kwaliteiten in het Boxtelse. Voorts houdt zij zeer dringend de vinger aan de pols bij de verdere planvorming en zal zij primair proberen in goed overleg haar doelen te bereiken. Soms ontkomt de RO-groep er echter niet aan om de mogelijke beroeps- en rechtsmiddelen te hanteren. Ook in het komende seizoen zal wederom aandacht besteed worden (grotere) gemeentelijke plannen waar onder diverse bestemmingsplannen en aanzetten daartoe, vooral daar waar het de belangen van Natuur en Landschap raakt.

Smalwater-Noord voor (boven) en na de ingreep (foto's Waterschap de Dommel).

Leuke leerzame excursies

Bestuurssamenstelling van de WNLB

Bestuur

Voorzitter	Marco Meihuizen	673492
Secretaris	Gerda Hellings	616286
Penningmeester	Erik Kerpel	674599
PR	Godelise van Kessel	610640
Lid	Marie-José Meertens	073-5518620

Coördinatoren

Beheergroep Dommeldal	Theo van de Heijden	683348
Beheergroep Sparrenrijk	José Poort, 2e vacant	674740
Bomenadviescommissie	José Poort	674740
Flowergroep	Joost van Rooy	683687
Knotploegen	Aad van der Helm en Frans van de Sande	677358 683117
Paddenstoelenwerkgroep	Cor Kievit	675160
Poelen werkgroep	Marie-José Meertens	073-5518620
Publiciteitsgroep	Godelise van Kessel	610640
Vogelwerkgroep	Frans Maas	675221
Werkgroep Ruimtelijke Ordening	Nico Landwehr-Johan	683709

Webmaster

Sjaak Oerlemans	672906
-----------------	--------

Werkgroep Natuur- en Landschapsbeheer Boxtel

Voorzitter Marco Meihuizen
Munsel 86, 5283 TP Boxtel
tel. 0411 - 673492

Secretaris Gerda Hellings
Lierenbout 24, 5283 AT Boxtel
tel. 0411 - 616286

Penningmeester Erik Kerpel
Diepenbrockstraat 15, 5283 LE Boxtel
tel. 0411 - 674599

Giro 3694619 t.n.v.
Stichting Werkgroep Natuur- en
Landschapsbeheer Boxtel
Diepenbrockstraat 15, Boxtel

Internet:
www.wnlb.nl
e-mail info@wnlb.nl

Voor inlichtingen en lidmaatschap (à € 12,00)
kunt u zich wenden tot de secretaris:
Gerda Hellings, tel. 0411 - 616286